

Oravský Podzámok zapojený do výskumu regionálnej identity

Komplexný výskum regionálneho povedomia obyvateľov, teda vzťahu ľudí ku konkrétnym regiónom, by sa mal opierať o kombináciu pozorovania prejavov regionálnej identity v každodennom živote ľudí a dotazovania, v priebehu ktorého sa respondentov na ich vzťah k regiónom rôznej geografickej mierky pýtame. Je veľa ľudských aktivít, ktoré sú do určitej miery prejavmi (a v rámci výskumu zároveň indikátormi) regionálnej identity obyvateľstva - dodržiavanie regionálnych tradícií, zvykov a obyčajov, starostlivosť o regionálne pamiatky a symboly, fandanie miestnym klubom na športových podujatiach alebo dokonca položenie života za štát či subnárodný región v občianskej vojne alebo medzinárodnom vojnovom konflikte. V minulosti som napríklad skúmal mieru lokálneho povedomia v jednotlivých obciach severného Slovenska na základe analýzy užívateľských profilov na sociálnej sieti, kde som sledoval, do akej miery obyvatelia jednotlivých obcí manifestujú vo svojich osobných profiloch príslušnosť k svojim obciam.

Dotazovanie obyvateľstva zase často prebieha v rámci veľkých medzinárodných sociologických výskumov, akými sú ISSP alebo Eurobarometer. Tu sa zo základného súboru (ktorý tvoria všetci obyvatelia daného regiónu) vyberie reprezentatívna vzorka, ktorá sa pri celonárodných výskumoch pohybuje zväčša v rozmedzí 1000 - 1500 respondentov. Z výsledkov výskumu sa neskôr vyvodí závery platné pre celú populáciu. Realizácia podobných výskumov je nákladná (spravidla ju zabezpečujú špecializované agentúry) a častokrát nás vyjde viac ako kúpa nového bytu. Výsledky sú nepochybne hodnotné, nakoľko sú reprezentatívne za celú populáciu, avšak sú pomerne plytké, aspoň pokiaľ máme záujem skúmať vzťah ľudí k regiónom. Regionálne povedomie jednotlivca totiž predstavuje zložitý komplex, každý človek sa obvykle identifikuje s viacerými regiónmi v rámci jednej geografickej mierky i naprieč nimi. Túto zložitú povahu extenzívny výskum neodhalí. Preto je vhodné dopĺňať veľké reprezentatívne výskumy, pri ktorých nedochádza ku kontaktu medzi výskumníkom a skúmaným, aj hĺbkovými rozhovormi s konkrétnymi osobami. Takýto výskum samozrejme nebude reprezentatívny,

ale môže nám pomôcť odhaliť súvislosti, ktoré ostávajú bádateľovi odkázanému na dáta pochádzajúce z veľkých dotazníkových výskumov skryté.

Koho si ale vybrať na hĺbkový rozhovor? Kto môže poskytnúť aspoň čiastočne objektívnu informáciu, kto môže aspoň sčasti hovoriť aj za tých ostatných, kto má aký - taký prehľad o vzťahu ľudí k dedine, k okolitému regiónu, k štátu? Sú to zrejme miestni pamätníci (starší ľudia, s ktorými je z pochopiteľných príčin zväčša obtiažnejšie realizovať rozhovor) a miestne elity, ktoré môžu mať v jednotlivých obciach rôzny charakter (podnikatelia, odborníci, politici atď.). Spomedzi lokálnych elít má obvykle najväčší prehľad o živote v obci a o jej obyvateľoch starosta, ktorý zároveň dokáže vo väčšine prípadov uvažovať o veciach pomerne „triezvo“, dokáže sa odosobniť. Starosta je v každej obci, čo výber respondentov pre hĺbkové rozhovory podstatne uľahčí - nebolo by totiž koshier robiť v každej dedine rozhovor s iným typom človeka, s ľuďmi rôznych profesií, teda aspoň pokiaľ chceme realizovať viac rozhovorov a poznatky nadobudnuté z jednotlivých obcí aspoň v hrubých rysoch porovnávať. A navyiac, v prípade starostov ide zväčša o ľudí vzdelaných, pomerne ústretových (jednak z hľadiska povahy - nepríjemný človek je na lokálnej úrovni na tento post málokedy zvolený, a rovnako je ústretovosť výrazne spätá s výkonom ich verejnej funkcie - dá sa predpokladať, že sa budú zúčastňovať aj aktivít, na ktorých súkromné osoby často odmietajú participovať /napr. spolupráca pri výskume/) a v danej obci dlho žijúcich, čo potrebám výskumu vyhovuje.

V predchádzajúcich riadkoch som chcel iba načrtnúť dôvody, ktoré ma v októbri tohto roku (2013) viedli k osloveniu starostu Oravského Podzámku, Pána Jozefa Záhora, s prosbou o jeho participáciu na výskumných aktivitách v rámci projektu „Regionálna identita v slovensko - poľskom pohraničí“, realizovaného na Prírodovedeckej fakulte Univerzity Karlovej v Prahe. Výsledky týchto aktivít dopomôžu aj k napredovaniu projektu „ISSP 2013 - Národná identita III“, ktorý je riešený na Sociologickom ústave Akadémie vied ČR. Práve v rámci medzinárodného

výskumného programu ISSP prebieha v niekoľkoročných intervaloch (roky 1995, 2003, 2013) výskum národnej identity obyvateľov jednotlivých krajín, ktoré sa programuúčastnia - medzi nimi je aj Slovensko. Hneď v úvode dotazníkov, ktoré musia respondenti zapojení do výskumu národných identít vyplniť, je otázka týkajúca sa miery regionálneho povedomia obyvateľov jednotlivých krajín. Respondenti tu majú zakružkovať, či je ich vzťah k ich obci, kraju, štátu a Európe veľmi blízky, blízky, nie veľmi blízky alebo žiadny. Ich odpovede som analyzoval v článku „Teritoriálna identita obyvateľov Česka a Slovenska“ (časopis Geografie, roč. 118, č. 3; viď priamy link na konci príspevku). Pocíval som však potrebu doplniť tvrdé dáta získané z programu ISSP adekvátnym kvalitatívnym výskumom a odhaliť tak hlbšie súvislosti týkajúce sa regionálneho povedomia obyvateľov Slovenska.

Preto som požiadal o spoluprácu deviatich starostov obcí Žilinského a Prešovského kraja (zameril som sa na územie severného Slovenska), pričom som sa snažil, aby bol každý tradičný (kultúrno - historický) región zastúpený jednou obcou. Zároveň som uprednostňoval obce, ktoré vo svojom názve niesli názov tohto regiónu (napr. Oravský Podzámok, Liptovská Štiavnica, Spišský Hrhov, Šarišské Dravce a pod.), mali podobný počet obyvateľov a neležali v oblasti na rozhraní dvoch tradičných regiónov. S každým zo starostov som realizoval hĺbkový rozhovor na tému regionálneho (konkrétne lokálneho, subnárodného, štátneho, európskeho) povedomia obyvateľov jeho obce a obyvateľov okolitého tradičného regiónu, pričom som sa zaujímal aj o identitu obce, tradičného regiónu, Slovenska a Európy (teda o významy, ktoré sú späté s týmito územnými jednotkami, o ich imidž v očiach spoločnosti). Môžem s potešením konštatovať, že sa mi podarilo zhromaždiť pomerne rozsiahly materiál, ktorý do určitej miery podporuje správnosť väčšiny nastolených hypotéz a ktorý zároveň dáva podnet k tvorbe nových výskumných otázok.

Rád by som na záver prešiel k tomu najpodstatnejšiemu bodu tohto príspevku - k samotnému stretnutiu a rozhovoru s Pánom starostom Jozefom

Záhorom. V prvom rade mu musím poďakovať za ochotu participovať na vyššie spomínanej výskumnej aktivite. Úrad starostu je z hľadiska časovej náročnosti funkcie zrejme na samom vrchole medzi rôznymi verejnými postami, pretože tam „dole“ sa musí vždy odvieť väčšina roboty, musí sa tam riešiť množstvo praktických každodenných problémov a tieto riešenia musia byť zasadené do existujúceho legislatívneho rámca. Starostovia sú tak robotníkmi i politikmi zároveň, sú osobami, ktoré ich práca zamestnáva na plný úväzok. Preto nie je vždy jednoduché presvedčiť starostov, aby sa na chvíľu vymanili zo sveta každodenného pragmatizmu a venovali kus svojho drahocenného času, vyhradeného riešeniu praktických problémov života v obci, výskumu nejakej abstraktnej regionálnej identity (aj keď treba poznamenať, že jej prejavy rozhodne abstraktné nie sú). Pán Záhora bol však ústretový a komunikatívny, čo si veľmi cením.

Stretli sme sa 23. 10. napoludnie v jednom dolnokubínskom podniku. Vonku vládlo babie leto, čo sme patrične využili, usadili sme sa na terase. Prijemný pocit z priam letného počasia nám nepokazil ani svieži vietor, ktorý vonku pofukoval. Hovorili sme asi 80 minút. Pán starosta rečnil o nastolenej problematike veľmi zanietene, zaujal ma ne jeden fundovaný názor. Sprvoti som uvažoval, že niektoré z nich sprostredkujem čitateľom Zvestí spod hradu aj v tomto príspevku, nakoniec som od tohto cieľa upustil, nakoľko som sa nechcel príliš rozpisovať. Snáď sa na to nájde priestor v budúcnosti. Avšak chcem ubezpečiť čitateľov z Oravského Podzámku (vrátane tých z Dolnej Lehoty) a Oravy všeobecne, že Pán starosta opisuje ľudí z Oravy ako cieľavedomých, pracovitých a zanietenejších. Na základe vlastnej skúsenosti potom môžem potvrdiť, že Pán Jozef Záhora je pravý Oravák, pardón, Oravčan.

Richard Nikischer
PřF UK v Praze, Sociologický ústav AV ČR, v.v.i.

link:

<http://geography.cz/sbornik/wp-content/uploads/downloads/2013/10/g13-3-s243-264-nikischer.pdf>

Volby predsedu a poslancov zastupiteľstva Žilinského samosprávneho kraja

Dňa 9.11.2013 sa konali voľby predsedu a poslancov zastupiteľstva Žilinského samosprávneho kraja v súlade so zákonom č. 303/2001 o voľbách do orgánov samosprávnych krajov a o doplnení občianskeho súdneho poriadku v znení zákona č. 335/2007 Z. z.

Obec zriadila dva volebné okrsky v ktorých obyvateľ s trvalým pobytom v obci mohli odovzdať svoj hlas. Volebné komisie boli zložené s členov, ktorých delegovali politické strany. Vo volebnej miestnosti si voliči, ktorí v deň volieb dosiahli vek 18 rokov prevzali obálky a kandidátne listiny.

Pre voľby predsedu mohli na volebnom lístku zakrúžkovať z piatich kandidátov meno jedného kandidáta.

Poslancov do zastupiteľstva ŽSK sme volili sponedzi 19 kandidátov. Okres Dolný Kubín má v krajskom zastupiteľstve troch poslancov. Maximálne takýto počet mohli voliči zakrúžkovať na kandidátnej listine.

Pri týchto voľbách bolo v našej obci zapísaných 1056 voličov. Volieb sa zúčastnilo 280 oprávnených voličov, čo z celkového počtu zapísaných predstavuje 26,52 %. Pre voľby predsedu bolo odovzdaných 273 platných hlasov a 276 platných hlasov pre voľby poslancov.

Za predsedu Žilinského samosprávneho kraja bol zvolený Ing. Juraj BLANÁR. Dolnokubínsky okres budú v zastupiteľstve Žilinského samosprávneho kraja zastupovať PaedR. Lubomír BLÁHA, JUDr. Anton Bukna a MUDr. Ján Neznámy.

Počet platných hlasov odovzdaných v Obci Oravský Podzámok pre jednotlivých kandidátov vo voľbách predsedu žilinského samosprávneho kraja:

1. Juraj BLANÁR - Ing. 91 hlasov
2. Miroslav MIKOLÁŠIK, MUDr. - 153 hlasov
3. Ivan PAVLIŠKO - Mgr. 2 hlasy
4. Juraj PAVLOVIČ - Ing. 3 hlasy
5. Igor RYBAN - 24 hlasov

Počet platných hlasov odovzdaných v Obci Oravský Podzámok pre jednotlivých kandidátov vo voľbách poslancov žilinského samosprávneho kraja:

1. Ján BEŇUŠ - 86 hlasov
2. Lubomír BLÁHA - 78 hlasov
3. Jozef BRTOŠ - 17 hlasov
4. Anton BUKNA - 166 hlasov
5. Miroslav DRÁB - 31 hlasov
6. Pavol HEŠKO - 26 hlasov
7. Jozef HOLDOŠ - 18 hlasov
8. Eva HORVÁTOVÁ - 34 hlasov
9. Vladimír HRIVNÁK - 12 hlasov
10. Mariana HVOLKOVÁ - 13 hlasov
11. Alexandra JURÁKOVÁ - 10 hlasov
12. Alexander KOVÁČ - 10 hlasov
13. Zdenko KUBÁŇ - 40 hlasov
14. Matúš MNÍCH - 26 hlasov
15. Milan NÉMETH - 1 hlas
16. Ján NEZNÁMY - 73 hlasov
17. Jarmila PRÍLEPKOVÁ - 9 hlasov
18. Andrej VILLIM - 5 hlasov
19. Ján ZELNÍK - 13 hlasov

A.Šeligová

Podakovanie

Vážení občania Oravského Podzámku,

ďakujem Vám za dôveru vo voľbách do zastupiteľstva Žilinského samosprávneho kraja. Prajem Vám príjemné prežitie vianočných sviatkov a hojné Božie požehnanie v Novom roku 2014.

JUDr. Anton Bukna, Poslanec zastupiteľstva Žilinského samosprávneho kraja

Pripravované podujatia v obci

- 12.01.2014 - Divadelné predstavenie Veličianske ochotnícke divadlo - Ženský zákon
- 17.01.2014 - Hudobná skupina Progres Hudobno - zábavný program
- 01.02.2014 - 18. Ročník zimného prechodu Javorovou
- 15.02.2014 - 2. Ročník zimného prechodu Biela stopa
- 01.03.2014 - Hasičský ples
- 11.05.2014 - Deň matiek - Vystúpenie hudobnej skupiny Rytmus z Oslian
- 21.06 - 22.06. 2014 - Oravský Podzámok CUP - medzinárodný futbalový turnaj žiakov